

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA za 2018.godinu

Broj: 01-02-06-14-1-1853-5/18

Sarajevo, maj 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA....	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA	8
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	10
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	10
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	10
7.1.1	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	10
7.1.1.1	Plate i naknade troškova zaposlenih.....	10
7.1.1.1	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	11
7.1.1.2	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	11
7.1.1.3	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera	19
7.1.1.4	Kapitalni izdaci	21
7.2	BILANS STANJA.....	24
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	25
9.	JAVNE NABAVKE	25
10.	RASPODJELA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU ZA 2017. GODINU	26
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	28
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
	<i>Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu.....</i>	<i>30</i>
	<i>Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine.....</i>	<i>33</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta (u daljem tekstu: Ministarstvo)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2018. godine, račun prihoda i rashoda, izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2018. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSA 30 – Etičkim kodeksom kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izveštavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Ministarstva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena kao i povezanih objava izvršenih od strane rukovodstva.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2018. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva, u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Sredstva od priređivanja igara na sreću u iznosu od 158.776 KM dodijeljena su bez primjene mjerljivih kriterija, što nije u skladu sa Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću (tačka 10. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi sa navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 14.05.2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Budžet FBiH za 2018. godinu;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2018. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima;
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva;
- Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹.

Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: podsticanje razvoja, poduzetništva i obrta, davanje potpore za primjenu inovacija i uvođenja savremenih tehnologija u oblasti poduzetništva i obrta, povećanje udjela poduzetništva i obrta u ukupnoj privredi, organiziranje institucija za poduzetništvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture, osposobljavanje poduzetnika i obrtnika kroz redovno i dopunsko obrazovanje i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost. Ministarstvom rukovodi ministar. Sredstva za rad Ministarstva osiguravaju se u Budžetu FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, sistematizovana su radna mjesta za 46 izvršilaca, dok je budžet odobren za 37 uposlenika. Na dan 31.12.2018. godine u Ministarstvu je bilo 30 uposlenih.

Ministarstvom rukovodi ministar Amir Zukić, koji je imenovan 31. marta 2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Dr. Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od oktobra 2018. godine do marta 2019. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Ministarstva za 2017. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje sa rezervom za usklađenost poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i 17.07.2018. godine obavijestilo Ured o poduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka, u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2017. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

¹ Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Sl. novine FBiH", broj 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 08/06, 61/06 i 48/11);

Realizovane preporuke

1. Izvršeni su nadzor i analiza ukupnih ulaganja u izgradnju poduzetničke infrastrukture za 2017. godinu i procijenjena je opravdanost daljih ulaganja po navedenom osnovu u odnosu na ostvarene rezultate;
2. Poticajna sredstva tekućeg transfera namijenjena inovatorima dodjeljivana su na osnovu mjerljivih kriterija, uz prezentiranje dokaza da je inovacija priznata izdavanjem rješenja o priznavanju patenta od strane nadležne institucije;
3. Za raspodjelu sredstava Transfera za jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća su sistematizovani i reducirani kriteriji u cilju ekonomičnijeg, efikasnijeg i efektivnijeg rada komisije. Pri tome je vođeno računa o periodima isteka datih garancija za dobro izvršenje posla u kontekstu pravovremenog izvršenja terenskog nadzora prije roka isticanja istih;
4. Osigurano je da zapisnici o radu komisije za dodjelu sredstava za poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta budu potpuni u dijelu koji se odnosi na uredno arhiviranje svih faza njenog rada;
5. Dopunjen je Izvještaj o radu Komisije za nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera u dijelu davanja osvrta na konstatovane probleme u radu, kao i konkretnih primjedbi i preporuka za poboljšanje rada u narednom periodu prilikom dodjele poticajnih sredstava.;
6. Nastavljene su aktivnosti na kontinuiranom praćenju namjenskog utroška doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima kao i u slučaju nenamjenskog korištenja istih pravovremeno se poduzimaju odgovarajuće aktivnosti za povrat nenamjenski utrošenih sredstava;
7. Procedurama i postupkom dodjele grant budžetskih sredstava onemogućeno je ponavljanje krajnjih korisnika poticajnih sredstava iz prethodnog perioda, osim u iznimnim situacijama posebno dozvoljenim od strane Ministarstva;
8. Nastavljene su aktivnosti nadzora nad plasiranim budžetskim sredstvima za realizaciju Programa održivosti povratka na prostoru Republike Srpske iz 2012. godine, a u slučaju nenamjenskog utroška sredstava i neispunjavanja obaveze upošljavanja ugovorenog broja radnika povratnika, poduzete su sve aktivnosti na povratu sredstava u Budžet FBiH;
9. Osigurano je praćenje i namjensko trošenje dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima po osnovu prikupljenih naknada od igara na sreću.
10. Pravosnažne sudske presude evidentirane su po Instrukciji Federalnog ministarstva finansija na pozicijama razgraničenih rashoda (klasa 19) i obveza (klasa 3).

Djelimično realizovane preporuke

1. Poboljšano je funkcionisanje sistema internih kontrola u dijelu izbora korisnika sredstava dodijeljenih za poticaje inovatorima, a nije kod poticaja korisnicima od igara na sreću;
2. Ministarstvo je poduzimalo aktivnosti i komunikaciju sa nadležnim institucijama u cilju zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih osoba u predviđenom obimu, kao i ispunjavanja svih odredbi potpisanih ugovora sa poslodavcima, a naročito u dijelu zadržavanja uposlenih osoba u istom roku na koji su poticane i eventualnog povrata budžetskih sredstava;
3. Preispitan je način bodovanja Komisije za raspodjelu sredstava Transfera za poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta po osnovu postavljenih kriterija „vrsta djelatnosti“ i „namjena ulaganja sredstava“, te su u skladu sa konstatovanim poduzete aktivnosti kako bi isto bilo primijenjeno u narednom periodu;
4. U javnim pozivima za dodjelu poticajnih sredstava, aplikanti su transparentno obaviješteni o prednostima prilikom ocjenjivanja pristiglih aplikacija, koje zavisi od predloženog načina izvora finansiranja i namjene sredstava, u cilju pravične raspodjele nepovratnih budžetskih grant sredstava krajnjim korisnicima, u dijelu koji se odnosi na minimalni i maksimalni broj bodova;
5. Samo za Transfer jačanje konkurentnosti je izvršena evaluacija koliko prijavljenih novouposlenih osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva, a prilikom provođenja procedure dodjele poticajnih sredstava, istima se propisuje trajanje vremenskog perioda koliko novouposlene osobe trebaju zadržati u radnom odnosu;
6. Iako je Ministarstvo poduzimalo aktivnosti, nije postignut cilj koji se odnosi na efikasnije korištenje budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH -

Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, u skladu sa zaključenim Ugovorom o komisionim poslovima i Aneksima istog;

7. Poduzimane se aktivnosti, međutim još uvijek nije riješeno pitanje neispunjenih obaveza implementatora ISOR-a koje se odnose na implementiranje preostalih softverskih modula i izraditi akcioni plan za izvršenja sa jasnim zaduženjima, odgovornostima i rokovima za izvršenje, kako bi se omogućilo korištenje svih funkcija sistema i kompletirali podaci u registru;
8. Uspostavljena je saradnja sa Finansijsko informatičkom agencijom i ostalim organima i institucijama, međutim u skladu sa zakonskim propisima, za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) tek će u 2019. godini biti osigurani podaci u skladu sa zaključenim protokolima sa Poreznom upravom FBiH i Finansijsko - informatičkom agencijom (FIA).

Nerealizovane preporuke

1. Donijeti proceduru za finansiranje programa i projekata iz sredstava ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću i istom propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata, kao i prilaganje dokaza od strane aplikanta kojima će se moći dokazati njihova ispunjenost u cilju objektivnog bodovanja i transparentne dodjele budžetskih sredstava.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, uređen je način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji kroz opis poslova i radnih zadataka svakog radnog mjesta uspostavljen je dio sistema internih kontrola, a time je utvrđena odgovornost, komunikacija i informisanje u cijelom Ministarstvu. U februaru 2018. godine donesena su rješenja o postavljenju rukovodećih državnih službenika (pomoćnik ministra za poduzetništvo, pomoćnik za obrt i pomoćnik za finansijske, pravne i opće poslove).

U skladu sa članom 11. Uredbe o budžetskom nadzoru u FBiH, Jedinica za budžetsku inspekciju FMF-a je izvršila budžetski nadzor nad postupkom dodjele budžetskih sredstava po osnovu „Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima“ i „Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima – finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja“ planiranih Budžetom FBiH za 2018. godinu. Prema dostavljenom Zapisniku o inspeksijskoj kontroli od 02.10.2018. godine, budžetska inspekcija je konstatovala šest nepravilnosti i dala preporuke, od kojih je Ministarstvo već ispoštovalo četiri preporuke i o tome obavijestilo Federalno ministarstvo finansija.

Pravilnikom o internoj kontroli je utvrđeno da je menadžment odgovoran za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a upravljačkim kontrolnim postupcima, ministar i ostali rukovodeći državni službenici osiguravaju nesmetane uslove rada, protok informacija, pravilnu raspodjelu ovlaštenja i nadležnosti, davanje uputa zaposlenicima radi efikasnog izvršavanja poslova i poduzimanja mjera u skladu sa propisima. Postupke nadgledanja zakonitosti provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura treba da obavljaju ministar, rukovodeći državni službenici, odnosno ad hoc formirana komisija. Naši nalazi, vezani za sistem internih kontrola, ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući. Za konstatovane nepravilnosti u uspostavljanju sistema internih kontrola, date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja, u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

U skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH donesenim na osnovu Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru, Ministarstvo je

odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, te u propisanom roku 27.02.2019. godine sačinilo Godišnji izvještaj i isti dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija

U skladu sa odredbama Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH aktivnosti interne revizije Ministarstva provodi Jedinica za internu reviziju Federalnog ministarstva finansija. Tokom revidirane godine, spomenuta Jedinica za internu reviziju nije vršila reviziju ovog Ministarstva.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

Prema prezentiranom Izvještaju o realizaciji programa rada Ministarstva za 2018. godinu, u revidiranoj godini, iako su trebale, nisu završene aktivnosti oko izrade dva prijedloga i jednog nacrt zakona iz nadležnosti Ministarstva. Naime, iako je do kraja godine trebalo sačiniti prijedlog novog Zakona o poticanju razvoja male privrede, Ministarstvo je prezentiralo dokaze da je uradilo Prednacrt navedenog Zakona i isti sa svim potrebnim mišljenjima dostavilo Vladi FBiH na usvajanje 11.09.2018. godine, koja ga još uvijek nije razmatrala. Što se tiče Prijedloga novog Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima Vlada FBiH ga je 08.05.2018. godine uputila u parlamentarnu proceduru, međutim Parlament FBiH se još uvijek nije izjašnjavao o dostavljenom Prijedlogu navedenog zakona. Vezano za izradu Nacrta Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture (potpuno novi zakon), konstatujemo da Ministarstvo nije aktivnosti na izradi istog završilo do kraja 2018. godine. Prema prezentiranom, Ministarstvo je sačinilo Informaciju o procjeni uticaja za Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture koju je Vlada FBiH usvojila 26.04.2018. godine, te je od strane Vlade FBiH 14.02.2019. godine imenovana Radna grupa za izradu teksta prednacrt zakona, a Ministarstvo je ostvarilo kontakt sa predstavnicima UNDP-a putem kojeg bi izvršili angažovanje eksperta iz navedene oblasti, čiji je izbor u vrijeme obavljanja konačne revizije bio u toku. **Nerealizovanje naprijed planiranih aktivnosti imalo za posljedicu nedonošenje velikog broja podzakonskih propisa ili njihovih izmjena, što je sve zajedno imalo uticaja na slabije ostvarenje postavljenog strateškog i operativnog cilja Ministarstva: kreiranje povoljnijih uslova za opstanak i razvoj MSP-a u FBiH i podrška sektorima za osiguranje uslova za efikasno obavljanje funkcija ministarstva, uključujući finansijske, upravljačke i administrativne poslove.**

U prethodnom periodu je za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća FBiH (u daljem tekstu: ISR MSP) utrošeno 761.638 KM, a za nabavku softvera i računarske opreme za Informacioni sistem obrtnog registra (u daljem tekstu: ISOR) 229.806 KM. Navedene aktivnosti su realizovane u okviru strateškog cilja Smanjenja administrativnih prepreka na osnovu Akcionog plana Vlade FBiH o realizaciji projekta „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2013. - 2015. godine. Isto tako je Programom „Razvoja malog i srednjeg poduzetništva u FBiH“ za period 2009.-2018. godine bilo predviđeno integrisanje ova dva registra.

Obavljenom revizijom smo konstatovali da **Informacioni sistem obrtnog registra (ISOR)** nije zaživio iz razloga što 19 općina uopće ne želi instalirati softver, a većina ostalih koje ga imaju instaliranog ga ne koristi. Posljedica navedenog je da uneseni broj obrtničkih radnji ne odgovara stanju na terenu. Ministarstvo ističe ispravnost softvera i permanentno korištenje od strane općina Cazin i Usora. Zbog navedenog, Ministarstvo je pokrenulo izradu Prijedloga novog Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima koji se trenutno nalazi u parlamentarnoj proceduri.

Registar malih i srednjih preduzeća (ISR MSP) je uspostavljen u svrhu vođenja evidencija osnovnih podataka o malim i srednjim poduzećima i evidencije parametara po evropskom standardu za tu oblast, u cilju objedinjavanja finansijskih i drugih statističkih podataka MSP sektora radi kreiranja ekonomskih indikatora neophodnih za uspostavljanje adekvatnih razvojnih podataka, praćenje i unapređenja realnog MSP sektora u FBiH. Institucionalni okvir ISR MSP-a čine 10 kantonalnih ministarstava privrede, Finansijsko – informatička agencija (FIA), Porezna uprava FBiH, Federalni zavod

za programiranje razvoja, kao i Federalno ministarstvo trgovine, sa kojima su sačinjeni protokoli o razmjeni, odnosno korištenju podataka. Ovaj informacioni sistem je održiv samo uz kontinuirano punjenje ažuriranim podacima iz nadležnih institucija, a to su prvenstveno Porezna uprava FBiH i Finansijsko informatička agencija (FIA). Da bi se to postiglo Ministarstvo je 2011. godine sa Poreznom upravom FBiH i Agencijom AFIP d.d. potpisalo sporazume o razmjeni podataka kojima se regulišu međusobna prava i obaveze sa aspekta importa i korištenja podataka. Razmjena podataka za ISR MSP, sa ovim institucijama je funkcionisala sve do 2016. godine, kada je Finansijsko informatička agencija (FIA), koja je pravni sljednik AFIP-a, problematizirala razmjenu podataka. Prema prezentiranoj dokumentaciji i pismenoj izjavi odgovorne osobe od 06.03.2019. godine, osiguranje nastavka kontinuiteta rada ISR MSP-a je riješeno Zaključkom Vlade FBiH² od 17.01.2019. godine kojim je prihvaćena „Informacije o stanju razvijenosti MSP sektora u FBiH za period 2016 – 2017. godina“. Navedenim Zaključkom Vlada FBiH je zadužila Finansijsko informatičku agenciju (FIA) da Ministarstvu osigura neprekidnost dostave posebnog izbora podataka za privredna društva iz Registra finansijskih izvještaja u Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP), shodno Protokolu o razmjeni podataka iz 2011. godine. Ministarstvo planira u aprilu 2019. godine importovati specifične podatke o poslovanju malih i srednjih preduzeća iz Registra finansijskih izvještaja za protekle 3 godine, čime će se ponovo osigurati puna funkcionalnost ISR MSP sistema. Funkcionisanje ovog informacionog sistema je bitan i nužan preduslov za osiguranje adekvatne analitičke osnove za kreiranje razvojnih politika i instrumenata podrške usmjerenih prema sektoru malih i srednjih preduzeća, što omogućava realizaciju programskih zadataka Ministarstva i zakonom propisanih ovlasti.

Ministarstvo je 01.08.2018. godine potpisalo **Zapisnik o primopredaji novog Informacionog sistema sa web portalom industrijskih/ poslovnih zona u FBiH** koji je razvijen u skladu sa potpisanim Protokolom i Aneksom protokola o saradnji u okviru Projekta RAST, potpisanog između Ministarstva i Catholic Relief Services (u daljem tekstu: CRS). Vrijednost navedenog Informacionog sistema iznosi 46.625 KM, a isti je izrađen od strane od CRS-a angažovane firme „Orbicode“ d.o.o. Sarajevo. Zapisnikom je dogovoreno održavanje navedenog Informacionog sistema u periodu od 12 mjeseci od dana potpisivanja Zapisnika o primopredaji, što znači da traje do 01.08.2019. godine. Ovim Informacionim sistemom su implementirani određeni sistemski moduli koji uključuju definisane funkcionalnosti, u okviru kojih ističemo, prikaz poslovnih zona i subjekata, integracija sistema sa web servisom Geodetske uprave, web servisom Finansijsko – informatičke agencije (FIA) i Poreznom upravom FBiH.

Ministarstvo je također, nakon provedenog konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, sa firmom „Orbicode“ d.o.o. Sarajevo, potpisalo 17.09.2018. godine **Ugovor o pružanju usluge proširenja i integracije podataka iz sistema poticaja i obrta u Informacioni sistem poslovnih zona**, u vrijednosti od 44.928 KM (sa PDV-om). Zapisnik o primopredaji „Usluga proširenja i integracije podataka iz sistema poticaja i obrta u informacioni sistem poslovnih zona“ Ministarstvo je potpisalo 27.09.2018. godine, a istim se potvrđuje da je dobavljač izradio Informacioni sistem jedinstvenog registra za poticaje i obrte i izvršio obuku osoblja Ministarstva. Dogovoreno je tekuće održavanje informacionog sistema u periodu od 12 mjeseci, od dana potpisivanja zapisnika o primopredaji. Prema Zapisniku implementirani su sljedeći sistemski moduli koji, između ostalog, uključuju sljedeće funkcionalnosti: modul za poticaje, modul za obrte, modul za poslovne zone, mogućnost filtriranja registra i filtriranje prema određenim kriterijima, prikaz poticaja i poslovnih subjekata, te razvoj sistema bez ikakve licence ili sličnih drugih prava, a odabrana platforma, kako je navedeno, osigurava trajno i besplatno ažuriranje programske podloge bez dodatnih troškova. **Imajući u vidu naprijed navedeno, iako su uložena značajna donatorska i budžetska sredstva u implementaciju Informacionog sistema sa web portalom industrijskih/ poslovnih zona u FBiH i Usluge proširenje i integraciju podataka iz sistema poticaja i obrta u navedeni sistem u ukupnom iznosu od 91.853 KM, konstatujemo da ovim sistemima implementirani sistemski moduli u vrijeme obavljanja konačne revizije, nisu bili u funkciji, odnosno korišteni od strane Ministarstva.**

² V broj 37/2019;

Preporuke:

- *Importovati podatake iz Registra finansijskih izvještaja za protekle tri godine u Informacioni sistem registra malih i srednjih preduzeća (ISR MSP), u cilju osiguranja kontinuiteta rada i pune funkcionalnosti informacionog sistema registra.*
- *Donijeti Akcioni plan sa propisanim aktivnostima, nosiocima i rokovima u cilju potpunog korištenja svih funkcija Informacionog sistema sa web portalom industrijskih/ poslovnih zona u FBiH, sistema poticaja i obrta i kompletiranja podataka u istom.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžetom FBiH za 2018. godinu, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 13.131.742 KM. Za realizaciju Tekućeg transfera za finansiranje prvog zapošljavanja, Ministarstvu su u 2018. godini prvobitno odobrena sredstva u iznosu od 2.000.000 KM, u cilju implementacije propisanih aktivnosti u skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja, odnosno refundacije sredstava poticaja poslodavcima za prvo upošljavanje i samozapošljavanje. Rješenjem Federalnog ministarstva finansija od 08.08.2018. godine, odobrena je preraspodjela sredstava sa pozicije Tekućeg transfera za finansiranje prvog zapošljavanja na poziciju Tekućeg transfera općinama i gradovima (izgradnja poduzetničkih zona) u iznosu od 1.300.000 KM. Izvršenje budžeta Ministarstva je u 2018. godini ostvareno u iznosu od 12.479.725 KM (95%).

Ministarstvo je Vladi FBiH dostavljen Izvještaj o utrošku i efektima dodijeljenih finansijskih poticajnih sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2016. godinu sačinjen u junu 2018. godine, koji je i usvojen od strane iste 12.07.2018. godine (Zaključak V broj 890/2018). Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućih transfera za 2017. godinu je sačinila navedeni Izvještaj za 2017. godinu, međutim isti još uvijek nije dostavljen Vladi FBiH na razmatranje, čiji sadržaj smo detaljnije pojasnili u Izvještaju pod tačkom 7.1.1.3. Izvještaja.

Izvještaj o izvršenju sredstava tekućih transfera za 2018. godinu (8.516.712 KM) i Izvještaj o utrošku sredstava Ostala domaća pozajmljivanja za 2018. godinu (2.000.000 KM) su dostavljeni Federalnom ministarstvu finansija, u skladu sa Vladinim Odlukama o usvajanju programa utroška sredstava.

Godišnji finansijski izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu, Ministarstvo je sačinilo i dostavilo nadležnim institucijama. Uz Izvještaj su sačinjene zabilješke uz finansijske izvještaje, u skladu sa članom 36. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i odredbama Pravilnika o izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2018. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 12.479.725 KM, što u odnosu na odobreni budžet 13.131.742 KM predstavlja ostvarenje od 95%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (72,53%), plaće i naknade troškova zaposlenih (7,23%), izdaci za materijal i usluge (3,03%), doprinosi poslodavca (0,74%) i kapitalni izdaci (16,47%).

7.1.1.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Plate i naknade troškova zaposlenih sa 31.12.2018. godine su iskazane u iznosu od 962.935 KM. Obračun plata i naknada vrši se u skladu sa zakonskim i drugim propisima i internim aktima.

U okviru navedenog iznosa, ukupno ostvarene naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 100.196 KM, od čega za: topli obrok 54.888 KM, prevoz sa posla i na posao 18.870 KM, regres 13.656

KM i otpremnine 7.375 KM. Isplate naknada su vršene u skladu sa podzakonskim aktima koji regulišu pojedine vrste naknada.

7.1.1.1 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 408.833 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 17.827 KM. Strukturu navedenih izdataka čine: osiguranje i bankarske usluge 259.709 KM, ugovorene i druge posebne usluge 70.603 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 24.825 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 15.746 KM, usluge prevoza i goriva 18.352 KM, tekuće održavanje 9.754 KM i putni troškovi 9.845 KM. U okviru izdataka osiguranja i bankarskih usluga, na naknadu za komisije poslove koja se plaća Razvojnoj banci odnosi se 254.406 KM.

Izdaci po osnovu ugovora o djelu za angažovanje vanjskih saradnika iskazani su u neto iznosu 7.181 KM. U 2018. godini, Ministarstvo je zaključilo ugovor o djelu sa dva fizička lica. Ugovori o djelu zaključeni su za poslove sistematizovane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i za poslove koji predstavljaju redovne poslove iz nadležnosti Ministarstva, i to za posao vozača u periodu od mjeseca jula do decembra 2018. godine (uz prethodno datu saglasnost Vlade FBiH) i posao stručnog savjetnika za finansijske poslove (zbog penzionisanja službenice koja je bila zadužena za izradu završnog računa). **Imajući u vidu da su navedena radna mjesta sistematizovana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, kao i da se ista odnose na obavljanje redovnih poslova, ne može se potvrditi opravdanost angažovanja fizičkih lica za obavljanje navedenih poslova kao ni njihova isplata.**

7.1.1.2 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi su iskazani u iznosu od 9.052.100 KM³. Ministarstvo je u fiskalnoj 2018. godini raspodjeljivalo sredstva 6 transfera, u skladu sa Programom utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera za 2018. godinu, usvojenih od strane Vlade FBiH, kako je to predviđeno Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2018. godinu i u skladu sa odredbama Uredbe o prvom zapošljavanju.

Pregled plana i realizacije tekućih transfera daje se u sljedećoj tabeli:

u KM

R. br.	Naziv transfera	Odobrena sredstva za 2018. godinu	Programi utroška sredstava	Reprogram utroška sredstava	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2018. godinu
1	2	3	4	5	6
1.	Finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja	700.000	x	-	561.897
2.	Tekući transferi općinama i gradovima	5.300.000 ⁴	4.000.000	5.300.000	5.262.827
3.	Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima	100.000	100.000	100.000	100.000
4.	Tekući transfer udruženjima građana, obrtničke komore FBiH i kantona i obrazovne institucije	250.000	250.000	250.000	234.743
5.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.030.000	3.030.000	3.030.000	2.919.142
6.	Transfer za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	15.977	-	-	15.977
	UKUPNO	9.395.997	7.380.000	8.680.000	9.094.586

³ Iskazano izvršenje tekućih transfera po abb-u je manje za iznos povrata novčanih sredstava od 42.486 KM u odnosu na prikazano stanje u tabelama Izvještaju, obzirom da se isti uplaćuju na JRT tokom godine i umanjuju izvršenje, u skladu sa Instrukcijom FMF-a.

⁴ Na navedenoj poziciji je najprije Budžetom za 2018. godine odobreno 4.000.000 KM što je kasnije preraspodjelom unutar transfera povećano za iznos od dodatnih 1.300.000 KM, što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 6.1.1.1.2.1. uz Transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja.

Zakonski osnov za planiranje sredstava navedenih transfera je Zakon o poticaju razvoja male privrede⁵ i Uredba o poticanju zapošljavanja⁶. Mjere razvoja male privrede predstavljaju djelovanje, uz korištenje sredstava razvoja, u cilju podrške realizovanju razvojnih projekata značajnih za ostvarenje plana razvoja i jačanje konkurentne sposobnosti subjekata male privrede.

Malu privredu čine subjekti male privrede (mikro, mali i srednji), fizička i pravna lica, koja trajno obavljaju zakonom dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dohotka, odnosno dobiti, uključujući samozapošljavanje i obiteljske poslove povezane sa obrtom i drugim djelatnostima, registrovani kod nadležnog organa, bez obzira na oblik organizovanja i koji su:

- 1) samostalni u poslovanju,
- 2) upošljavaju godišnje manje od 250 lica, i
- 3) ostvaruju godišnji promet do 40 miliona KM i/ili čiji godišnji bilans stanja ne prelazi 30 miliona KM.

U okviru navedenog iznosa izvršenja tekućih transfera nisu sadržana sredstva prikupljena od igara na sreću za 2017. godinu, koja je Ministarstvo također raspodjeljivalo u 2018. godini u ukupnom iznosu od 158.116 KM, obzirom da se ista knjiže kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija, što smo detaljnije obradili u dijelu Izvještaja pod tačkom 10. Izvještaja.

Navedene transfere smo grupisali u tri skupine:

- tekući transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja (izvršenje 561.897 KM, doznačavanje sredstava po osnovu ranije potpisanih ugovora);
- tekući transferi općinama i gradovima (za izgradnju poduzetničkih zona), pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama, te subvencije privatnim preduzećima (izvršenje 8.516.712 KM);
- tekući transfer za izvršenje sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja (15.997 KM⁷).

7.1.1.2.1 Tekući transferi za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja

Tekući transfer za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja iskazan je u iznosu od 561.897 KM, što u odnosu na planiranih 700.000 KM predstavlja izvršenje od 80,27%. Ministarstvu su za navedene namjene prvobitno bila odobrena sredstva od 2.000.000 KM, međutim ista su odobrenom preraspodjelom umanjena na iznos od 700.000 KM, dok je za iznos razlike od 1.300.000 KM povećana pozicija Transfera za izgradnju poduzetničkih zona.

Navedeni transfer se realizuje od 2016. godine, u skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja (u daljem tekstu: Uredba), putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje, s tim da se sredstva osiguravaju u budžetu Ministarstva. **Članom 8. Uredbe je predviđeno da poslodavac koji zaposli nezaposlenu osobu i osoba koja se sama zapošljava, nezavisno o stepenu stručne spreme na period od 12 mjeseci, ima pravo na refundiranje, odnosno subvenciju za obavljanje djelatnosti, u iznosu koji odgovara ukupnom iznosu najniže plate u Federaciji sa pripadajućim doprinosima, uključujući i porez na dohodak (preračunato 578 KM mjesečno po osobi, ukupno za godinu dana 6.936 KM).** Radni odnos zaposlenika koji se zapošljavaju i osoba koje se same zapošljavaju uz subvencioniranje, prema Uredbi treba da traje koliko i period za koji se osigurava subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Kako je to predviđeno

⁵Zakon o poticaju razvoja male privrede („Sl. novine FBiH“, broj 19/06 i 25/09);

⁶ Uredba o poticanju zapošljavanja („Službene novine FBiH“, broj 95/15) i Izmjene Uredbe o poticanju zapošljavanja („Službene novine FBiH“, broj 32/16 i 48/16);

⁷ Tekući transfer za izvršenje sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja se odnosi samo na isplaćeni iznos glavnice. Detaljnije o navedenom je u dijelu Izvještaja 6.2. Bilans stanja.

provedbenim propisima i potpisanim ugovorima, poticajna sredstva se refundiraju poslodavcima tek nakon što isti prezentiraju dokaze kantonalnim službama za zapošljavanje da ispunjavaju uslove za isplatu. Na osnovu prezentiranih dokaza (ovjerene specifikacije plata u Poreznoj upravi, ovjerene i potpisane platne liste osobe za koju se osigurava subvencija, uplatnice za pojedinačne isplate plata, a u slučaju zbirne uplate plata, kopija izvoda banke iz kojih je vidljiva isplata pojedinačne plate za sufinansiranu osobu), kantonalne službe za zapošljavanje su sačinjavale izvještaje o ispunjavanju uslova za isplatu i dostavljale Federalnom zavodu koje je isti sublimirao i prosljeđivao Ministarstvu na dalji postupak, radi refundiranja sredstava za protekli mjesec (za svakog poslodavca pojedinačno, kao i za osobu koja se sama zapošljava).

U obavljenoj reviziji za 2016. godinu smo konstatovali da su Ministarstvu i nadležnim institucijama za implementaciju Uredbe stavljena na raspolaganje budžetska sredstva u iznosu od 50.000.000 KM, kao i da su iste sa poslodavcima po osnovu primjene Uredbe o zapošljavanju zaključile 2.678 ugovora, ukupne vrijednosti 25.875.358 KM, po kom osnovu su isti trebali izvršiti upošljavanje 3.787 osoba. Od ugovorenih 25.875.358 KM, Ministarstvo je poslodavcima u periodu od 2016. – 2017. godine refundiralo sredstva u iznosu od 23.708.283 KM, od čega 8.036.390 KM na teret fiskalne 2016. godine i 15.671.893 KM 2017. godine. Finansiranje programa je nastavljeno i u 2018. godini na način da je Ministarstvo samo nastavilo sa izmirenjem obaveza po zaključenim ugovorima iz 2016. godine, i to po redoslijedu kako je dolazila dokumentacija za plaćanje. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je poslodavcima u 2018. godini refundirano još dodatnih 561.897 KM, što sveukupno za period 2016. – 2018. godina iznosi 24.270.180 KM.

Vezano za nadzor nad primjenom Uredbe, ističemo da su, u skladu sa odredbama Uredbe (članovi 12. i 18.), Federalni zavod za zapošljavanje, u saradnji sa Poreznom upravom FBiH, nadležni za nadzor nad ispunjavanjem uslova za subvenciju. Ministarstvo je nadležno za upravni nadzor nad primjenom Uredbe, dok su Porezna uprava i Federalna uprava za inspekcijske poslove nadležni za provođenje inspekcijskog nadzora. Povrat isplaćenih sredstava na ime subvencija se garantira bjanko potpisanom i ovjerenom mjenicom („bez protesta“) i potpisanim i ovjerenim nalogom za plaćanje koje su poslodavci trebali dostaviti Federalnom zavodu prilikom zaključivanja ugovora o sufinansiranju. Federalni zavod je dužan pokrenuti proceduru povrata iskorištenog iznosa subvencije za sporne slučajeve, u skladu sa članovima 12. i 15. Uredbe o zapošljavanju.

Ističemo odredbe Uredbe kojima je predviđeno da je poslodavac imao obavezu novouposlenog radnika držati u radnom odnosu onoliko mjeseci koliko mu je bila osigurana subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Izvršenim kontrolama na terenu je utvrđeno da određeni broj poslodavaca nije ispoštovao ugovorene odredbe zbog čega je do 31.12.2018. godine pokrenuta procedura raskida 90 potpisanih ugovora po kom osnovu je poslodavcima utvrđena obaveza povrata 673.986 KM u Budžet FBiH, od čega je do 31.12.2018. godine na JRT FBiH vraćeno 146.264 KM. Isto tako, za 62 poslodavaca je konstatovano da isti nakon potpisivanja ugovora u vrijednosti od 907.974 KM nisu ni započeli njihovu realizaciju, zbog čega su ugovori sa istima raskinuti, a kako na osnovu istih nije bilo isplate poticajnih sredstava, nema ni obaveze povrata istih. Imajući u vidu naprijed navedeno, utvrdili smo da je vrijednost zaključenih ugovora za poticaj zapošljavanju sa 25.875.378 KM smanjena za vrijednost raskinutih ugovora na 24.293.418 KM, međutim nismo mogli kvantificirati tačan broj novouposlenih osoba obzirom da se navedeno odrazilo na početni broj od ugovorenih 3.787 osoba.

Prema pismenoj zabilješci odgovorne osobe od 14.03.2019. godine, Ministarstvo osim obavijesti o raskidu ugovora s korisnicima ne raspolaže podacima o postupcima provedenih procedura povrata sredstava koje je Federalni zavod za zapošljavanje bio dužan dostaviti, u skladu sa Uredbom i Zaključkom Vlade FBiH od 23.03.2017. godine. Ministarstvo je dana 14.02.2019. godine uputilo zahtjev Federalnom zavodu da im dostavi podatke o realizovanim ugovorima i ugovorima koji su u fazi realizacije, kao i postupcima vezanim za raskinute ugovore, međutim do kraja naše revizije Federalni zavod nije dostavio tražene podatke, te još uvijek nije izrađena Informacija o implementaciji Uredbe o poticanju zapošljavanja za Vladu FBiH.

Imajući u vidu sve što je naprijed navedeno, kao i činjenicu da su zadužene institucije za provedbu zapošljavanja u skladu sa odredbama Uredbe o poticanju zapošljavanja imale na raspolaganju značajna sredstva u periodu 2016. - 2018. godini, a uspjele stvarno realizovati sa 31.12.2018. godine 24.270.180 KM (48,54%), može se zaključiti da realizacija Programa utroška sredstava usvojenih od strane Vlade FBiH nije bila na zadovoljavajućem nivou, što upućuje na slabosti poduzetih mjera i aktivnosti od strane Ministarstva i svih ostalih institucija koje su učestvovala u realizaciji ovog transfera.

Preporuka:

- *U skladu sa utvrđenim nadležnostima, poduzeti aktivnosti na okončanju realizacije Uredbe o poticanju zapošljavanja i dostavljanju Informacije prema Vladi FBiH.*

7.1.1.2.2 Tekući transferi općinama i gradovima, pojedincima za isplatu stipendija i poticaja inovatorima, neprofitnim organizacijama, udruženjima građana, obrtničkim komorama FBiH, kantona i obrazovnim institucijama i subvencije privatnim preduzećima

Program utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrđenih Budžetom FBiH za 2018. godinu Ministarstvu, Vlada FBiH je usvojila Odlukom od 21.03.2018. godine u iznosu 7.380.000 KM. Odlukom Vlade FBiH od 06.09.2018. godine izvršena je izmjena naprijed navedene Odluke za dodatno osiguranih 1.300.000 KM, tako da je ukupno odobreni iznos na kraju iznosio 8.680.000 KM. Kasnije, 15.11.2018. godine je bila još jedna Izmjena i dopuna Programa unutar transfera pojedincima koja nije uticala na ukupan iznos odobrenih sredstava.

Pregled plana i realizacije naprijed navedenih tekućih transfera dajemo u sljedećoj tabeli:
u KM

Red. Broj	Naziv projekata unutar transfera po Programu utroška sredstava	Odobrena sredstva za 2018. godinu	Program utroška sredstava	Reprogram utroška sredstava	Dodijeljena sredstva krajnjim korisnicima za 2018. godinu
1.	Tekući transferi općinama i gradovima	5.300.000	4.000.000	5.300.000	5.262.827
1.1.	Izgradnja poduzetničkih zona		4.000.000	5.300.000	5.262.827
2.	Tekući transferi pojedincima – isplata stipendija i isplata inovatorima	100.000	100.000	100.000	100.000
2.1.	Poticaji inovatorima- pojedincima (do 5.000 KM)		40.000	10.000	10.000
2.2.	Stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradicionalne i stare obrte i za deficitarna zanimanja (10 mjeseci po 100 KM)		60.000	90.000	90.000
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	250.000	250.000	250.000	234.743
3.1.	Unapređenje institucijske poduzetničke infrastrukture (do 20.000 KM za tehnološke parkove i poslovne inkubatore i do 10.000 KM za poduzetničke centre i klastere)		150.000	150.000	135.293
3.2.	Poticaj udruženjima, komorama i obrazovnim institucijama (do 6.000 KM)		100.000	100.000	99.450
4.	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.030.000	3.030.000	3.030.000	2.919.142
4.1..	Poticaj opstanku tradicionalnih i starih obrta (do 4.000 KM za nabavku opreme i repromaterijala, te ulaganje u objekat)		180.000	180.000	174.222
4.2.	Poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta (za nabavku opreme do 10.000 KM za proizvodne i do 6.000 KM za uslužne subjekte)		500.000	500.000	478.985
4.3.	Poticaj novoosnovanim subjektima MSP (za pravni subjekt do 8.000 KM i za obrtnika do 7.000 KM)		800.000	800.000	787.131
4.4.	Jačanje konkurentnosti MSP-a (do 53.000 KM)		1.500.000	1.500.000	1.469.804
4.5.	Pružanje mentoring usluga za subjekte male privrede		50.000	50.000	9.000
	UKUPNO (1+2+3+4)		7.380.000	8.680.000	8.516.712

Ministarstvo je na osnovu naprijed navedenog Programa utroška sredstava raspisalo 4 Javna konkursa za odabir korisnika grant sredstava tekućih transfera koji su objavljeni u sredstvima javnog informisanja i na web stranici Ministarstva (u aprilu – za sredstva tekućih transfera i dodatne javne pozive u julu – za program „mentoring usluga“, u avgustu – za stipendiranje učenika i u septembru – II javni poziv za izgradnju poduzetničkih zona). U Programu utroška sredstava i javnim konkursima navedeni su ciljevi projekta, kriteriji za izbor korisnika po projektima i ko sve može biti korisnik sredstava. Ministar je rješenjima formirao 3 komisije za izbor korisnika sredstava tekućih transfera za 2018. godinu koje su radile u skladu sa važećim Pravilnikom o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede⁸, donesenim na osnovu Zakona o poticaju razvoja male privrede. Na osnovu navedenog Pravilnika doneseni su Poslovnici o radu komisija za izbor korisnika poticajnih sredstava za 2018. godinu, koji sadrže metodologiju rada komisija i način vrednovanja kriterija utvrđenih u Odluci Vlade FBiH i Javnim konkursima za pojedine projekte.

Nakon završenog izbora korisnika i provedenog žalbenog postupka, ministar je donio pojedinačne odluke po projektima u kojima su navedeni krajnji korisnici sa iznosom odobrenih sredstava, sa kojima su potpisani ugovori o doznačavanju sredstava. Postupak izbora krajnjih korisnika započet u martu 2018. godine donošenjem programa je rezultirao doznačavanjem odobrenih poticajnih sredstava izabranim korisnicima u periodu avgust – oktobar fiskalne 2018. godine. Izuzetak su jedino poticaji za isplatu stipendija za deficitarna zanimanja čija raspodjela se usklađuje sa početkom školske godine, tako da su krajnjim korisnicima sredstva doznačena u decembru 2018. godine, kao i poticaji za izgradnju poduzetničkih zona radi raspisivanja još jednog javnog poziva u septembru za dodjelu dodatno osiguranih sredstava.

Tekući transfer za izgradnju poduzetničkih zona⁹ (5.262.827 KM) izvršen je u skladu sa usvojenim Programom utroška sredstava od strane Vlade FBiH, Javnim konkursima za odabir korisnika grant sredstava tekućih transfera za 2018. godinu (18.04. i 12.09.2018. godine), kao i Smjernicama za podnositelje projektnih prijedloga. Cilj dodjele sredstva navedenog transfera je izgradnja nove i unapređenje postojeće komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama FBiH, tamo gdje ista predstavljaju prepreku razvoju poduzetništva, kao i unapređenje usluga za upravljanje razvojem poduzetničkih zona u FBiH.

Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave (JLS), koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za finansiranje u skladu sa utvrđenim kriterijima, koji su utvrđeni Programom utroška sredstava (kvalitet projekta, izvori – načini finansiranja, broj aktivnih korisnika zone, trend privlačenja investitora u zadnje 3 godine, stepen aktivne iskorištenosti zone, ravnomjerni regionalni razvoj (stepen nezaposlenosti), dosadašnji poticaji od Ministarstva).

Jedinice lokalne samouprave su svoje prijedloge morale pripremiti u skladu sa Smjernicama za podnositelje projektnih prijedloga. Da bi projektni prijedlog bio uzet u razmatranje za finansiranje u sklopu Grant sheme, propisano je da: 1) finansijski doprinos Grant sheme po pojedinačnom projektu s kojim se aplicira ne može biti niži od 75.000 KM niti viši od 250.000 KM, i 2) sufinansiranje od jedinice lokalne samouprave je minimalno 30% od ukupne vrijednosti projekta. Ukupno trajanje projekta ne može prelaziti 9 (devet) mjeseci od datuma potpisivanja ugovora, a realizacija projekta treba biti okončana početkom juna 2019. godine. Od ukupno pristigle 44 prijave (aplikacije) po Prvom javnom pozivu, njih 20 je zadovoljilo formalno – pravne uslove i svima su dodijeljena sredstva u iznosu od 3.747.462 KM. Po Drugom javnom pozivu je pristiglo 20 prijava, od kojih je 9 opština zadovoljilo formalno – pravne uslove, međutim imenovana komisija je na kraju izabrala 7 opština kojima su dodijeljena ukupna sredstva u iznosu od 1.515.365 KM. U skladu sa potpisanim Ugovorima o dodjeli sredstava 05.09.2018. godinu, Ministarstvo je odobrena sredstva doznačilo opštinama u septembru – oktobru 2018. godine po Prvom javnom pozivu i u decembru po Drugom javnom pozivu.

Na osnovu Prvog javnog poziva sredstva su dodijeljena općinama: Donji Vakuf 115.000 KM, Kalesija 247.426 KM, Grad Bihać 250.000 KM, Čitluk 133.000 KM, Tešanj 237.098 KM, Novi Travnik 151,216

⁸ Pravilnik o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede ("Sl. novine FBiH" br. 50/13, 55/13 i 86/13);

⁹ Poduzetnička zona je područje definisano prostornim planom i opremljeno potrebno infrastrukturom za obavljanje različitih oblika privredne djelatnosti;

KM, Gradačac 250.000 KM, Široki Brijeg 250.000 KM, Kiseljak 249.467 KM, Žepče 150.569 KM, Grude 250.000 KM, Mostar 250.000 KM, Stolac 140.000 KM, Čelić 157.251 KM, Usora 163.249 KM, Bos. Petrovac 95.242 KM, Jablanica 238.885 KM, Čapljina 169.500 KM, Zavidovići 154.490 KM i Doboj Jug 95.070 KM. Na osnovu Drugog javnog poziva sredstva su dodijeljena općinama: Visoko 250.000 KM, Zenica 250.000 KM, Vitez 161.364 KM, Livno 250.000 KM, Maglaj 230.000 KM, Gračanica 149.000 KM i Posušje 225.000 KM.

Revizorski uzorak za 2018. godinu su opštine: Donji Vakuf (115.000 KM), Zavidovići (154.000 KM) i Doboj – Jug (95.070 KM). Obavljenom revizijom nismo utvrdili nepravilnosti prilikom bodovanja i dodjele budžetskih sredstava.

Vezano za izvještavanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava na teret fiskalne 2017. godine, ističemo da su opštine Ministarstvu dostavile Završne tehničke i finansijske izvještaje o provedbi projekata, nakon čega je Komisija za nadzor sačinila Konačan izvještaj o realizaciji projekta 05.07.2018. godine.

Red. broj	Transfer za izgradnju poduzetničkih zona	Sredstva Grant sheme (u KM)	Učešće opština (u KM)	Ukupno realizovana sredstva (u KM)	Planiranih broj novih MSP	Ostvareni broj novih MSP	Planirani broj uposlenja	Ostvareni broj novih uposlenja
1.	2016. godina	1.354.823	501.011	1.855.834	27	22	215	423
2.	2017. godina	940.369	456.609	1.396.978	16	7	202	113
	UKUPNO	2.295.192	957.620	3.252.812	43	29	417	536

Prema prezentiranim podacima, sve opštine su pravdale doznačena budžetska sredstva, od kojih su pojedine po nalogu Ministarstva izvršile i povrat neutrošenih sredstava na Jedinstveni račun trezora FBiH (14.045 KM), te se može konstatovati da je došlo do određenog povećanja broja zaposlenih i povećanja broja malih i srednjih preduzeća (MSP-a), iako će se konačni efekat u odnosu na plan ocjenjivati po isteku tri godine. Značajnim smatramo napomenuti da u pojedinim opštinama, odnosno poduzetničkim zonama nije bilo nikakvih rezultata u smislu povećanja MSP-a i novih uposlenja (Kalesija i Grude).

Preporuka:

- *Izvršiti nadzor nad ukupnim ulaganjima u izgradnju poduzetničke infrastrukture za 2018. godinu, te procijeniti opravdanosti daljih ulaganja po navedenom osnovu u odnosu na ostvarene rezultate.*

Tekući transferi pojedincima izvršeni su u iznosu od 100.000 KM, u okviru kojih se na „poticaje inovatorima“ odnosi 10.000 KM i na „stipendiranje učenika koji se obrazuju za tradicionalne i stare obrte i za deficitarna zanimanja“ 90.000 KM. Svi aplikanti - inovatori, koji su zadovoljili formalno – pravne uslove, dobili su poticajna sredstva do maksimalno dozvoljenog iznosa od 5.000 KM, s tim da su isti morali prezentirati dokaz da je inovacija priznata izdavanjem rješenja o priznavanju patenta od strane nadležne institucije. Stipendije su dodijeljene za 90 učenika, u iznosima od po 1.000 KM.

Tekući transfer subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima izvršen je u iznosu od **2.977.803 KM**, u okviru kojeg se na programe:

- za poticaj opstanku tradicionalnih i starih obrta 174.222 KM,
- poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta 478.985 KM,
- poticaj novoosnovanim subjektima MSP-a 787.131 KM,
- jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća (MSP) odnosi 1.469.804 KM.

Poticaj opstanku tradicionalnim i starim obrtima izvršen je u iznosu od 174.222 KM, u okviru kojeg je korisnicima dodjeljivano do 4.000 KM za nabavku opreme i repromaterijala, te ulaganje u objekat. Korisnici sredstava su obrtnici koji obavljaju djelatnost u skladu sa Uredbom o zaštiti tradicionalnih i starih obrta, izuzev djelatnosti C/32.12 i S/9.25 (proizvodnja nakita i srodnih proizvoda i popravak nakita – zlatar, draguljar,

filigranist, kujundžija, graver plemenitih metala), i posluju najmanje 12 mjeseci. Obrt u smislu zakona je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registrovanih privrednih djelatnosti u osnovnom, dopunskom ili dodatnom zanimanju od fizičkih lica sa ciljem postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Tradicionalni i stari zanati su obrti za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeće u obavljanju djelatnosti i koji se obavljaju pretežnim udjelom ručnog rada.

Poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta izvršen je u iznosu od 478.985 KM (visina poticaja za nabavku opreme je pojedinačno za proizvodne subjekte dodjeljivana do 10.000 KM i za uslužne subjekte do 6.000 KM. Prema Javnom pozivu, korisnici sredstava su obrtnici koji obavljaju djelatnost u skladu sa Uredbom o vezanim i posebnim obrtima, pripadaju područjima: C (prerađivačka industrija), F (građevinarstvo), G/45.20 (popravak motornih vozila i motocikla) i S/95 (popravak kompjutera, predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo) vezanih obrta i području F (mineri) posebnih obrta propisanim ovom Uredbom i posluju najmanje 12 mjeseci.

Obavljenom revizijom smo utvrdili da su svi korisnici sredstava poticaja „opstanku tradicionalnih i starih obrta“ i „razvoju vezanih i posebnih obrta“ morali imati sjedište na području FBiH, nalaziti se u većinskom privatnom vlasništvu državljana BiH, te imati najmanje jednog (1) zaposlenog na neodređeno vrijeme. Korisnici poticaja ovog Ministarstva u 2017. godini nisu imali pravo na korištenje sredstava ovih projekata u 2018. godini. Uvidom u način rada Komisije za dodjelu sredstava, konstatujemo da je za „poticaj opstanku tradicionalnih i starih obrta“ pristiglo 311 prijava, od kojih je njih 247 zadovoljilo formalno – pravne uslove, a 48 korisnika predloženo na preliminarnu rang listu potencijalnih dobitnika sredstava. Za „poticaj razvoju vezanih i posebnih obrta“ pristiglo je 276 prijava, od kojih je njih 196 zadovoljilo formalno – pravne uslove, a 58 korisnika predloženo na preliminarnu rang listu potencijalnih dobitnika poticaja. Nakon izvršenog bodovanja i utvrđivanja preliminarnih rang listi potencijalnih korisnika navedenih poticaja do visine planiranih sredstava za projekte, Komisija je uputila iste ministru s prijedlogom da se ista nakon odobrenja objavi, shodno članu 8. Pravilnika o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede. Navedena lista je objavljena 27.06.2018. godine u „Službenim novinama FBiH“ i web stranici Ministarstva, s poukom o pravnom lijeku. Po prispjeću prigovora isti su razmotreni zbog provjere činjenica i objektivnosti rada komisije, opravdani prigovori su prihvaćeni, te je Komisija 04.07.2018. godine ministru podnijela izmjenu i dopunu rang liste korisnika ovih poticajnih grant sredstava, koja se uz navedene izmjene smatra konačnom rang listom koja je objavljena u Službenim novinama FBiH (48 korisnika Poticaja opstanku tradicionalnih i starih obrta i 59 korisnika Poticaja razvoju vezanih i posebnih obrta). **Utvrdili smo da je jedan od kriterija za bodovanje aplikanta i po jednom i po drugom poticaju bio „trenutni broj zaposlenih“ koji je nosio određene bodove, međutim nisu bila propisana ograničenja za primjenu istog, tako da su određeni aplikanti prezentirali dokaze iz Porezne uprave FBiH da su mjesec dana prije objave Javnog poziva imali novoprijavljene radnike što im je išlo u prilog prilikom bodovanja, te se postavlja pitanja da li su isto uradili samo u cilju dobivanja poticajnih sredstava ili su navedene radnike zadržali u radnom odnosu nakon dobivanja sredstava. Obzirom da nismo konstatovali značajnije nepravilnosti prilikom dodjele sredstava poticaja „opstanku tradicionalnih i starih obrta“ i „razvoju vezanih i posebnih obrta“, način primjene kriterija „trenutni broj zaposlenih“ je nedostatak u funkcionisanju sistema internih kontrola, koji se treba otkloniti u narednom periodu. Navedeno je značajno iz razloga što je osvojeni broj bodova na osnovu „trenutnog broja zaposlenih“ imao uticaja na bodovanje, odnosno na utvrđivanje konačne rang liste korisnika.**

Preporuka:

- ***Propisati ograničenja za primjenu postavljenog kriterija „trenutni broj zaposlenih“ prilikom bodovanja pristiglih prijava Transfera za poticaj opstanku tradicionalnih i starih obrta i Transfera za razvoj vezanih i posebnih obrta.***

Za programe poticaja novoosnovanim subjektima malih i srednjih preduzeća (MSP) dodijeljena su poticajna sredstva u iznosu od 787.131 KM, i to za pravni subjekt do 8.000 KM, za obrtnika do 7.000 KM, od čega za troškove registracije (2.000 KM i 1.000 KM) i za doprinose za trenutno uposlene radnike (6.000 KM). Obavljenom revizijom smo utvrdili da se poticajna sredstva novoosnovanim subjektima dodjeljuju na osnovu mjerljivih kriterija čija se ispunjenost dokazuje propisanom validnom dokumentacijom (Obavijest o razvrstavanju subjekta prema djelatnosti kojeg izdaje Federalni zavod za statistiku, Prihvaćanja obaveze o

povećanju broja zaposlenih, Lista osiguranih osoba i Uvjerjenje Porezne uprave FBiH o izmirenju poreza i doprinosa za sve uposlene, Ciljne skupine na osnovu uvjerenja o prebivalištu za odgovornu osobu pravnog subjekta i Ravnomjerni regionalni razvoj na osnovu zvaničnih podataka Federalnog zavoda za programiranje razvoja koji se odnose na stepen razvijenosti područja opštine privrednog subjekta). **Revizijom ovog transfera, kao i prethodne godine, nismo konstatovali nepravilnosti.**

Program jačanja konkurentnosti malih i srednjih preduzeća (MSP-a) izvršen je u iznosu od 1.469.804 KM. Ovim programom, u vidu grant sredstava, pruža se podrška malim i srednjim preduzećima koja djeluju u prioritetnim oblastima: 1) tehnološko unapređenje MSP, unapređenje kvaliteta proizvoda i standardizacija poslovanja i proizvodnih procesa; 2) prekvalifikacija i dokvalifikacija radnika radi postizanja višeg stepena produktivnosti i kreiranje radnih mjesta; i 3) pristup tržištu i promocija proizvoda MSP.

Korisnici sredstava su pravne osobe (d.o.o. i d.d.) definirane po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva, koja imaju sjedište na području FBiH, nalaze se u većinskom privatnom vlasništvu državljana BiH, posluju najmanje godinu dana, imaju najmanje pet zaposlenih na neodređeno vrijeme, te koja će povećati zaposlenost minimalno za jednog radnika tokom realizacije projekta. Sredstva u okviru ovog Projekta su dodjeljivana poslovnim subjektima iz sljedećih područja Klasifikacije djelatnosti KDBiH 2010¹⁰, i to područje C – prerađivačka industrija, unutar sljedećih oblasti djelatnosti: 10 – proizvodnja prehrambenih proizvoda, 11 – proizvodnja pića (izuzev grane 11.01 – alkoholna pića), 13 – proizvodnja tekstila, 14 – proizvodnja odjeće, 15 – proizvodnja kože i srodnih proizvoda, 16 – prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala, 17 – proizvodnja papira i proizvoda od papira, 22 – proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa i 23 – proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (samo 23.1 – proizvodnja stakla i proizvoda od stakla i 23.7 – rezanje, oblikovanje i obrada kamena), 24 – proizvodnja baznih metala, 25 – proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (izuzev grane 25.4 – proizvodnja oružja i streljiva), 26 – proizvodnja računara, te elektroničkih i optičkih proizvoda, 27 – proizvodnja električne opreme, 28 – pr. strojeva opšte namjene, 29 – pr. motornih vozila, prikolica i poluprikolica, 30 – pr. ostalih prijevoznih sredstava (samo grane 30.1 – gradnja brodova i čamaca i 30.9 – proizvodnja prijevoznih sredstava) i 31 – proizvodnja namještaja.

Po raspisanom Javnom pozivu za dodjelu sredstava ovog programa (objavljen 18.04.2018. godine), uz koji su objavljene Smjernice za sačinjavanje Obrasca projektnog prijedloga, pristiglo je 197 aplikacija, od čega je njih 100 zadovoljilo formalno – pravne uslove, a imenovana Komisija za dodjelu sredstava je odabrala 45 prijava koje su ušle na potencijalnu rang listu za dodjelu sredstava (objavljena 27.06.2018. godine). Po završetku žalbenog postupka, sredstva su dodijeljena za 47 korisnika. U skladu sa unaprijed definisanim uslovima, grant sredstava po pojedinačnom projektu nisu mogla biti veća od 53.000 KM (oblast 1 - maksimalni iznos do 38.000 KM za jednu ili sve navedene stavke, od čega za ulaganje u osnovna sredstva do 30.000 KM, uvođenje proizvodnih standarda do 7.000 KM i uvođenje CE oznaka do 8.000 KM; oblast 2 – maksimalni iznos do 10.000 KM i oblast 3 – maksimalni iznos do 5.000 KM). Učešće preduzeća je bilo propisano u iznosu od 50% ukupne vrijednosti projekta. Ministarstvo je u skladu sa datom preporukom prilikom obavljanja revizije za predhodnu godinu sistematizovalo utvrđene kriterije. Značajnim smatramo napomenuti da su 53 aplikanta zadovoljila formalno – pravne uslove, međutim istima sredstva nisu dodijeljena iz razloga nedovoljnosti ukupnih sredstava za realizaciju ovog projekta. Po okončanju svih procedura za dodjelu sredstava, formirana je Izmijenjena i dopunjena rang lista korisnika sredstava programa Jačanja konkurentnosti MSP na kojoj se nalazi 47 korisnika (minimalno dodijeljeni iznos 11.850 KM, maksimalno dodijeljeni iznos 50.650 KM), koja je i prihvaćena odlukom ministra od 27.07.2018. godine.

Revizorski uzorak su sljedeća preduzeća sa ukupno dodijeljenim iznosom sredstava od 186.063 KM (12,40%), od čega: „AROX PROIZVODNJA“ d.o.o. Ljubuški (36.253 KM), „SLT enterprise“ d.o.o. Gračanica (40.000 KM), „BK Linea trade“ d.o.o. Ilidža (34.070 KM), „TransformArt“ d.o.o. Olovo (42.000

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 47/10;

KM) i „Lukić“ d.o.o. Kreševo (33.740 KM). Uvidom u revizorski uzorak, nismo konstatovali nepoštivanje procedura dodjele sredstava.

Prilikom potpisivanja ugovora o dodjeli grant sredstava, krajnji korisnici su Ministarstvu, na iznos grant sredstava, predali bankarske garancije za dobro izvršenje posla, koje pokrivaju period trajanja projekta, uvećano za dva mjeseca iz Plana aktivnosti (maksimalno do 10 mjeseci od datuma potpisivanja ugovora). Imajući u vidu da su ugovori o dodjeli grant sredstava potpisani u avgustu 2018. godini, **konstatujemo da rok za vršenje pravovremenog nadzora ističe u maju 2019. godine, kada ističu date garancije za dobro izvršenje posla.**

Vezano za izvještavanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava na teret fiskalne 2017. godine po „Projektu jačanja konkurentnosti MSP-a“ posebno formirana Komisija za praćenje namjenskog utroška je sačinila Konačan izvještaj o radu 23.11.2018. godine u kojem je konstatovano da su izvršili terenski nadzor kod svih 53 krajnjih korisnika. U Izvještaju je također konstatovano da je, u međuvremenu, preduzeće „Inox partner“ d.o.o. Donji Vakuf odustalo od implementacije projekta te je isto izvršilo povrat dodijeljenih sredstava u iznosu od 30.000 KM. Za 3 korisnika koji nisu izvršili obavezu upošljavanja novih radnika, shodno podnesenom zahtjevu za uključivanje u projekat, komisija je dala prijedlog da se istima provedu mjere zabrane pristupa sredstvima razvoja, što je i učinjeno („Regeneracija“ d.o.o. Velika Kladuša, „Buljšać“ d.o.o. Ilidža i „Sacom“ d.o.o. Visoko). Isto tako, komisija nije prihvatila pravdanje sredstava 3 korisnika za koje je dala prijedlog da se sa istima raskine ugovor i donesu rješenja o povratu neopravdanih sredstava, što je i učinjeno. Prema prezentiranom, neopravdana sredstva nisu vratili: „Maksumić komerc“ u iznosu od 16.623 KM (od dodijeljenih 53.440 KM), Sacom d.o.o. Ilijaš 11.608 KM (od 38.000 KM). **Komisija je utvrdila da je po okončanju implementacije ovog projekta došlo do povećanja ukupnog broja zaposlenih za 223 u odnosu na stanje uposlenih u vrijeme odobravanja poticajnih sredstava. Značajnim smatramo istaći i prijedlog Komisije da se u narednom periodu prije potpisivanja ugovora o implementaciji odobrenih projekata izvrši terenski nadzor potencijalnih korisnika s ciljem utvrđivanja potencijala i kapaciteta za provedbu projekata, čime bi se minimizirala mogućnost neželjenih efekata podrške.**

Preporuka:

- ***Poduzeti sve zakonske aktivnosti kako bi krajnji korisnici „Programa za jačanje konkurentnosti MSP-a“ zadržali novouposlene u radnom odnosu minimalno dvije godine i u potpunosti opravdali dodijeljena poticajna sredstva.***

7.1.1.3 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera

Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2017. godinu formirana je Rješenjem ministra 02.02.2018. godine sa zadatkom da kontinuirano vrši praćenje utroška finansijskih (grant i kreditnih) sredstava korisnika i izvršenje drugih preuzetih obaveza. Poslovníkom o radu komisije za praćenje utroška poticajnih sredstava regulisano je da komisija vrši nadzor nad dostavljenom dokumentacijom od korisnika sredstava i na terenu, te sačinjava Konačni izvještaj o provedenim aktivnostima kojeg dostavlja Ministru. Pored navedene Komisije, bile su formirane još dvije posebne Komisije koje su vršile nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava za 2017. godinu na ime tekućeg transfera za izgradnju poduzetničkih zona i tekućeg transfera za jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća (MSP-a), čiji rad smo također obuhvatili uz prezentaciju izvršenja navedenih transfera u 2018. godini.

Odredbama članova 15. – 19. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva je propisano poduzimanje mjera u slučaju utvrđene povrede propisa i općih akata: donošenje rješenja kojim se naređuje otklanjanje nedostataka ili povrat vrijednosti dodijeljenih sredstava, vođenje upravnog spora, izricanje zaštitne mjere zabrane pristupa sredstvima razvoja u narednih 5 godina od dana kada su utvrđene nepravilnosti, visina novčane kazne za prekršaj i podnošenje prijave za pokretanje prekršajnog postupka kojeg vode nadležni općinski sudovi. Odredbama članova 14.-16. Pravilnika o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede je propisan način izvještavanja i praćenja provođenja programa razvoja od strane posebno imenovane komisije i sektora Ministarstva.

Prema prezentiranom Zbirnom izvještaju o izvršenom nadzoru sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, Komisije su izvršile nadzor nad implementacijom sredstava tekućih transfera doznačenih iz Budžeta FBiH za 2017. godinu u iznosu od 4.815.321 KM za 461 korisnika. Na osnovu dostavljenih izvještaja i izvršenom nadzoru o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava iz Budžeta FBiH za 2017. godinu i vlastitih sredstava korisnika, konstatovano je da je opravdan iznos od 8.676.980 KM ili 97% od ukupnih sredstava u iznosu od 8.923.124 KM (od čega se 4.107.803 KM odnosi na vlastita sredstva korisnika). **Izvještaje o utrošku dodijeljenih poticajnih sredstava je dostavio 451 korisnik. Od dostavljenih izvještaja 418 zadovoljava tražene elemente, a 33 izvještaja ne zadovoljava tražene elemente. Za nepotpune izvještaje dostavljene su urgencije korisnicima sa rokovima. Utvrđeno je da 10 korisnika uopće nije dostavilo predviđene izvještaje o utrošku sredstava. U Izvještaju je konstatovano da je realizovano zapošljavanje 552 nove osobe, a planirani broj upošljavanja novih osoba predviđen apliciranim projektom je iznosio 393, što predstavlja ostvarenje od 140%.** Konstatujemo da Izvještaj o radu Komisije sadrži i određene preporuke u smislu poboljšanja programa raspodjele sredstava tekućih transfera u budućem periodu, u okviru kojih izdvajamo: „U tenderskoj dokumentaciji i u ugovorima o realizaciji dodijeljenih sredstava nije precizno definisan tačan period od kada i do kada korisnik poticaja treba zadržati novouposlenog radnika ukoliko se projektom tražilo određeno povećanje zaposlenosti“. U 2018. godini, Komisija je izvršila obilazak 40 korisnika na terenu u cilju vršenja nadzora korisnika poticaja iz 2016. godine, kojom prilikom nisu konstatovane značajnije nepravilnosti. Plan obilaska korisnika poticaja iz 2017. godine je sačinjen 11.01.2019. godine sa utvrđenim rokom za završetak istog do kraja maja, te će isto biti predmet revizije naredne godine. **Nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava za 2018. godinu nije vršen, obzirom da korisnici još uvijek dostavljaju izvještaje o utrošku dodijeljenih sredstava.**

U skladu sa odredbama članova 15. i 17. Zakona o poticanju razvoja male privrede i odredbama Pravilnika o postupcima u provedbi programa razvoja male privrede, Komisija za praćenje utroška poticajnih sredstava za 2017. godinu je dostavila prijedlog da se sa 14 korisnika raskine ugovor i izvrši povrat poticajnih sredstava u ukupnom iznosu od 51.911 KM, kao i prijedlog da se za 26 korisnika izrekne zaštitna mjera pristupa poticajnim sredstvima, obzirom da isti nisu realizovali planirana zaposlenja (3 korisnika kreditnih i 23 korisnika poticajnih sredstava transfera). U vrijeme obavljanja konačne revizije za 2018. godinu, pravna služba Ministarstva je obradila sve prijedloge o zabrani apliciranja, u okviru kojih su izdana rješenja o zabrani apliciranja za 3 korisnika kreditnih sredstava i 23 korisnika poticajnih sredstava tekućih transfera. Prema prezentiranom, po prijedlogu Komisije je također izvršen raskid ugovora sa 14 korisnika, te je u toku izdavanje rješenja o povratu sredstava, što će biti predmet revizije naredne godine.

Obzirom da Ministarstvo, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku, prilikom donošenja rješenja o povratu sredstava, primjenjuje skraćeni upravni postupak, ukoliko dužnik ne pristane na dobrovoljno izmirenje obaveze, donesena rješenja prosljeđuje Federalnom pravobranilaštvu na sudsko izvršenje. Ministarstvo prethodno na rješenja o povratu sredstava stavlja klauzulu pravosnažnosti i izvršnosti. Ukoliko dužnik pristane na dobrovoljno izmirenje obaveza sa istim se potpisuju sporazumi o obročnom plaćanju, te se prate uplate sredstava po istima. Ukupan iznos povrata sredstava u 2018. godini na Jedinstveni račun trezora iznosi 293.528 KM, od čega je 25 korisnika po pokrenutim pravnim radnjama vratilo 58.603 KM, dok je iznos od 234.925 KM uplaćen nakon poslatih urgencija prilikom vršenja nadzora ili procedure aktiviranja bankarskih garancija (za projekat jačanja konkurentnosti).

Iako je u prezentiranom Izvještaju Komisije navedeno da je dodjelom poticajnih sredstava na teret budžetske 2017. godine realizovano zapošljavanje 552 nove osobe, nakon obavljene revizije konstatujemo da Ministarstvo nije propisalo trajanje vremenskog perioda koliko novouposlene osobe trebaju biti u radnom odnosu kod poslodavca (krajnjeg korisnika). Izuzetak je jedino program za jačanje konkurentnosti kod kojeg je Ministarstvo propisalo da novouposleni radnici moraju biti u radnom odnosu kod korisnika poticaja minimalno dvije godine. Ministarstvo, kao i prethodnih godina, nije vršilo evaluaciju koliko osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva.

Preporuke:

- *Kontinuirano pratiti namjenski utrošak doznačenih poticajnih sredstava krajnjim korisnicima i pravovremeno poduzimati odgovarajuće aktivnosti za povrat u slučaju nenamjenskog korištenja istih.*
- *Izvršiti evaluaciju koliko prijavljenih novouposlenih osoba ostane u radnom odnosu kod poslodavaca koji iskoriste poticajna sredstva.*
- *Prilikom provođenja procedure dodjele poticajnih sredstava poslodavcima propisati trajanje vremenskog perioda koliko novouposlene osobe trebaju zadržati u radnom odnosu.*

U skladu sa Odlukom Vlade FBiH o usvajanju Programa „Realizacije projekata održivosti povratka za 2012. godinu na prostoru Republike Srpske“ iz sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2012. godinu Ministarstvo je na ime 3 krajnja korisnika doznačilo grant sredstva u iznosu od 1.000.000 KM, od čega preduzeću „ZDI Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg – Podružnica Laktaši 450.000 KM. Prema prezentiranom, sa korisnikom „Z.D.I. Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg raskinut je Ugovor o namjenskom korištenju grant sredstava i pokrenut proces povrata istih u Budžet FBiH, međutim ista nisu vraćena do okončanja revizije. U međuvremenu je pokrenuta krivična prijava nadležnom Kantonalnom tužilaštvu HNK-a protiv navedenog društva, kao i protiv osnivača i vlasnika Zdravka Ivankovića jer su oštetili Budžet FBiH iz 2012. godine u iznosu od 450.000 KM. Pored toga, Ministarstvo je pokrenulo izvršni postupak, putem advokatske kancelarije, kod Okružnog privrednog suda u Banja Luci, u dijelu koji se odnosi na naplatu mjenica, međutim sud još uvijek nije donio Rješenje o izvršenju. Prema prezentiranom, Kantonalno tužilaštvo HNK-a je 05.12.2018. godine obavijestilo Ministarstvo da se protiv navedenog pravnog lica i dalje radi samo o fazi istrage što nikako ne prejudicira krivnju osumnjičenih za navedeno krivično djelo. Ministarstvo se 19.12.2018. godine obratilo Federalnom pravobranilaštvu putem „Informacije o poduzetim radnjama radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa FBiH u predmetu „Z.D.I. Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg“ u kojem traži aktivno uključivanje Pravobranilaštva i preuzimanje zastupanja FBiH u predmetnoj stvari. U Informaciji se, uz predočenje dokaznog materijala, prezentiraju do sada poduzete aktivnosti i iznosi mišljenje da postoje određene opstrukcije u poduzimanju procesnih radnji od strane Okružnog privrednog suda u Banja Luci, i to u pogledu odugovlačenja u izdavanju naredbe o izlasku sudskog izvršitelja radi pljenidbe i procjene pokretne stvari koje se nalaze na poslovnom objektu Izvršenika u Laktašima, koje traju skoro dvije godine. Ministarstvo je također 28.01.2019. godine, na zahtjev Pravobranilaštva, dostavilo dodatna pojašnjenja u vezi predmetnog slučaja, što je ujedno i posljednje postupanje istog.

Preporuka:

- *Poduzeti sve zakonske aktivnosti nadzora nad plasiranim budžetskim sredstvima na teret fiskalne 2012. godine preduzeću „Z.D.I. Produkt“ d.o.o. Široki Brijeg u cilju povrata sredstava u Budžet FBiH.*

7.1.1.4 Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci realizovani su u iznosu 2.055.856 KM, od čega se 2.000.000 KM odnosi na ostala domaća pozajmljivanja gdje se evidentiraju doznačena sredstva Razvojnoj banci FBiH putem koje se vrši pozajmljivanje malim i srednjim preduzećima po propisanim uslovima. Preostali iznos od 55.856 KM se odnosi na izdatke za nabavku stalnih sredstava (nabavka opreme 9.939 KM i nabavka stalnih sredstava u obliku prava 45.917 KM), što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 5. Izvještaja.

7.1.1.4.1 Ostala domaća pozajmljivanja (putem Razvojne banke FBiH)

Izdaci za ostala domaća pozajmljivanja iskazani su u iznosu od 2.000.000 KM, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke FBiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, u skladu sa zaključenim ugovorom o komisionim poslovima i aneksima na isti, Odlukom Vlade FBiH o odobravanju utroška sredstava sa navedene pozicije (12.07.2018. godine) i Odlukom ministra o realizaciji navedenog programa u 2018. godini (26.07.2018. godine).

Ministarstvo je, u periodu od 2008. – 2012. godine, svake godine sa Razvojn timer bankom FBiH zaključivalo ugovore o komisionim poslovima, radi plasiranja sredstava za poticaj razvoju, poduzetništva i obrta. Zaključno sa 2012. godinom, Banci su prenesena sredstva u ukupnom iznosu od 16.648.465 KM. Svi naprijed navedeni ugovori su 2014. godine zamijenjeni novim Ugovorom o formiranju revolving kreditne linije za realizaciju „Kreditnog poticaja razvoja, poduzetništva i obrta“. U skladu sa novim Ugovorom formira se nova Revolving komisiona kreditna linija iz sredstava naplaćenih glavnica, prethodno plasiranih kredita iz perioda 2008. – 2012. godina, neutrošenih sredstava iz 2012. godine, kao i budućih naplata glavnica prethodno plasiranih kredita iz perioda 2008. – 2012. godina i naplata glavnica po plasiranim kreditima po Ugovoru. Kreditna sredstva su plasirana korisnicima kredita, na revolving osnovi, sa rokom povrata do 7 godina, uključujući grace period do 2 godine i godišnju kamatnu stopu od 1,5%, prema pojedinačnim odlukama Ministarstva o odobravanju kreditnih sredstava, na osnovu prethodno provedene procedure. Od 10.07.2018. godini godišnja kamatna stopa je smanjena sa 1,5% na 1%. Ministarstvo je, u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini, sa Bankom zaključivalo Aneks na navedeni Ugovor o komisionim poslovima, kojim se u suštini pod sličnim uslovima, ugovora realizacija dodatno doznačenih 8.000.000 KM (2.000.000 KM godišnje), što znači da su Banci, zaključno sa 2018. godinom, doznačena sredstva u ukupnom iznosu od 24.648.465 KM. U skladu sa odlukama Vlade FBiH¹¹, navedena sredstva se plasiraju na revolving osnovi sa rokom povrata sredstava na JRT Budžeta FBiH do 2030. godine.

Tabelarni pregled stanja kreditnih linija prema dostavljenim Izvještajima Razvojne banke FBiH na dan 31.12.2018. godine dajemo: u KM

R. br.	Kreditna linija	Uplaćeno na račun Razvojne banke FBiH - namjenski depozit do 31.12.2018. godine	Plasirana sredstva		Stanje kredita na dan 31.12.2018. godine	
			Broj ugovora	Plasirana sredstva	Naplaćena glavnica	Ostatak duga
1	2	3	4	5	6	7
1.	2008.godina	2.000.000	11	1.850.000	1.850.000	0
2.	2009.godina	4.400.000	32	4.150.000	3.919.820	230.180
3.	2010.godina	2.548.465	20	2.398.465	2.249.954	148.511
4.	2011.godina	2.700.000	8	3.100.000	2.203.963	896.037
5.	2012.godina	5.000.000	8	2.786.560	2.033.978	752.582
6.	2015. – 2018. godina	8.000.000	82	5.230.139	4.204.506	15.703.750
		Raspoloživa sredstva na računu Ministarstva (povrat glavnice)		14.678.117		
Ukupno:		24.648.465	145	34.193.281	16.462.221	17.731.060

Na osnovu prezentiranih podataka u naprijed navedenoj tabeli u odnosu na prethodnu godinu, konstatujemo da je u 2018. godini potpisano novih 16 ugovora o kreditu sa krajnjim korisnicima, na koji način su plasirana sredstva u iznosu od 3.579.520 KM, što u odnosu na plasman sredstava prethodne godine (5.141.171 KM) predstavlja smanjenje za 30,38%. Međutim, u plasiranim sredstvima nisu obuhvaćeni odobreni krediti po Javnom pozivu iz avgusta 2018. godine za koje proces potpisivanja ugovora o kreditnom zaduženju u toku, a čija realizacija će biti završena u 2019. godini (2.253.916 KM).

¹¹ Odluke o izmjenama i i dopunama Odluka o odobravanju utroška dijela sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Budžetom FBiH donesenim za 2008. – 2012. godinu, kao i Odluke za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu.

U 2018. godini, krajnji korisnici su izvršili uplate po osnovu ranije plasiranih kredita u iznosu od 3.032.773 KM.

U skladu sa Ugovorom, naknada za komisioni posao je utvrđena u visini ukupno naplaćene redovne i zatezne kamate krajnjih korisnika kredita. Pored naknade za komisioni posao, Banka obračunava i naplaćuje naknadu za obradu kreditnih zahtjeva od korisnika kredita jednokratno. Ministarstvo je obavezno vršiti refundaciju svih troškova pravnih i drugih radnji nastalih radi naplate potraživanja. U 2018. godini troškovi naknade za komisioni posao su iznosili 254.406 KM.

Uvidom u Izvještaje Razvojne banke FBiH, konstatujemo da postoji problem naplate 8 kreditnih plasmana iz kreditnih linija 2009 - 2011. i 1 plasmana iz 2014. godine. Na osnovu saglasnosti Ministarstva, Banka je pred nadležnim sudovima uputila prijedloge za izvršenje nad instrumentima obezbjeđenja kredita za određene korisnike kredita na ukupan iznos duga od 1.459.919 KM, što predstavlja 7,47% ukupno plasiranih sredstava do kraja 2014. godine. Za navedene korisnike, Banka poduzima pravne radnje u skladu sa Ugovorom o formiranju kreditne linije („Pauk“ d.o.o. Bihać dug po glavnici 108.007 KM, „Proton“ d.o.o. Žepče 89.274 KM, „EM DŽAD“ d.o.o. Bihać, 13.076 KM, „Bašanović“ d.o.o. Lukavac 19.823 KM, „Čaltex“ d.o.o. Kreševo 89.500 KM, „Pamglas“ d.o.o. Tešanj, „Conection“ d.o.o. Sarajevo 296.569 KM, Samirex“ d.o.o. Gračanica 488.961 KM i „FPG“ d.o.o. Bihać).

Izvršenim redovnim nadzorom od strane Ministarstva je utvrđeno da 3 korisnika poticajnih sredstava iz 2016. godine nije implementiralo obaveze iz ugovora o kreditnom zaduženju u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje planiranog broja uposlenika, te je za iste Ministarstvo donijelo Rješenja o zabrani apliciranja do 2023. godine godine („Premium group“ d.o.o. Visoko, „Real – kem“ d.o.o. Konjic i „Balkanika“ d.o.o. Konjic).

U cilju realizacije kreditnih sredstava u 2018. godini, kao i plasmana slobodnih novčanih sredstava doznačenih u ranijem periodu, Ministarstvo je 01.08.2018. godine objavilo Javni konkurs za odabir korisnika kreditnih sredstava po Programu „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Navedenim javnim pozivom je predviđen odabir krajnjih korisnika kreditnih sredstava u dvije faze. U I fazi Ministarstvo formira Potencijalnu listu krajnjih korisnika koja se dostavlja Razvojnoj banci, dok u II fazi Banka, nakon kompletiranja potrebne dokumentacije (15 dana), vrši provjeru kreditnog rizika plasmana sredstava, u skladu sa bankarskim procedurama. Ministarstvo daje saglasnost za plasman sredstava samo onim potencijalnim korisnicima čiji rizik povrata sredstava Banka svrsta u A i B grupe.

Komisija za izbor potencijalnih korisnika kreditnih sredstava po Programu „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ (imenovana rješenjem ministra 14.03.2018. godine) na osnovu Pravilnika o postupcima o provođenju Programa male privrede donijela je Poslovnik o radu i nakon provedenih aktivnosti podnijela Izvještaj o radu. **Na osnovu obrade pristiglih 67 zahtjeva, Ministarstvo je 25.10.2018. godine i 05.12.2018. godine Razvojnoj banci FBiH dostavilo prijedloge potencijalnih listi za 50 korisnika kojima je data mogućnost da se kreditno zaduže u cilju poticaja zapošljavanja (9.775.034 KM), ukoliko prođu provjeru kreditnog rizika. Prema prezentiranoj dokumentaciji i Izvještaju na dan 04.03.2019. godine, 18 preduzeća nije uspjelo u propisanom roku kompletirati traženu dokumentaciju, te se smatra da su odustali od kreditnog zaduženja. Od preostalih 32 preduzeća, trenutno se u obradi kod Banke nalazi 18 predmeta (traženo zaduženje u iznosu od 3.543.390 KM), dok je do ovog datuma samo 14 preduzeća zadovoljilo sve potrebne uslove prema propisanim bankarskim procedurama kojima je i odobreno kreditno zaduženje u ukupnom iznosu od 2.253.916 KM i sa istima je u toku potpisivanje ugovora o kreditima. Dakle, po raspisanom Javnom pozivu u 2018. godini još uvijek nije bilo realizovanih kreditnih plasmana. Realizovani kreditni plasmani u 2018. godini u ukupnom iznosu od 3.579.520 KM su rezultat završene procedure dodjele kredita po Javnim pozivima iz 2017. godine.**

Na osnovu Izvještaja o implementaciji kreditnih linija Razvojne banke FBiH i analitičkim postupcima, utvrdili smo da raspoloživa sredstva za dalji plasman na dan 31.12.2018. godine iznose 6.822.327 KM, što je za 2.595.973 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Također, u 2018. godini je sveukupno manje plasirano sredstava za 1.561.651 KM u odnosu na 2017. godinu, što je jednim dijelom posljedica sljedećeg: kasnilo se sa raspisivanjem Javnog poziva, između Javnog poziva i dostavljanja I

Potencijalne liste korisnika u Banku su protekla 3 mjeseca, nije propisan rok trajanja obrade dokumentacije od strane Banke, a za korisnike koji nisu u utvrđenom roku Banci dostavljali dokumentaciju Ministarstvo je produžavalo rokove za dostavljanje iste. Nadležni u Ministarstvu su kasno raspisivanje Javnog poziva pravdali činjenicom da su čekali da se završi dodjela kredita po Javnom pozivu koji je započet krajem 2017. godine i da su vodili pregovore sa Bankom oko smanjenja kamatne stope, dok su produžavanje rokova za dostavu dokumentacije obrazložili odlukom da pruže mogućnost kreditnog zaduženja većem broju aplikanata.

Imajući u vidu da određeni broj potencijalnih korisnika nije u mogućnosti da izvrši kompletiranje tražene dokumentacije ili da nakon provedene procedure provjere kreditnog rizika od strane Banke ne zadovoljava potrebne uslove za plasman sredstava, odnosno iz drugih razloga odustane od kreditnog zaduženja, utvrdili smo da postoji potreba poduzimanja dodatnih aktivnosti u cilju povećanja stepena iskorištenosti slobodnih novčanih sredstava za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“. Poduzimanje navedenih aktivnosti i dalje podrazumijeva plasman sredstava samo onim korisnicima koji zadovolje propisane bankarske procedure u pogledu ocjene kreditnog rizika. Međutim, imajući u vidu da je kamatna stopa bila još povoljnija u odnosu na prethodnu godinu (smanjena sa 1,5% na 1%) i da Javnim pozivom Ministarstvo nije ograničavalo djelatnosti koje su mogle aplicirati za kreditna sredstva, odnosno da su mogli aplicirati svi potencijalni aplikanti koje tretira Zakon o poticanju razvoja male privrede i Zakon o obrtu, može se konstatovati da je bio veoma slab odziv ozbiljnih poduzetnika na ovaj Javni konkurs.

Preporuka:

- ***Poduzeti adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, u skladu sa zaključenim Ugovorom o komisionim poslovima i Aneksima istog.***

7.2 BILANS STANJA

Na dan 31.12.2018. godine ukupna vrijednost aktive je iskazana u iznosu od 27.794.077 KM, koja se odnose na: novčana sredstva i kratkoročna potraživanja 620 KM, finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama 733.250 KM, kratkoročna razgraničenja 2.152.515 KM, neotpisana vrijednost stalnih sredstava 259.227 KM i dugoročni plasmani 24.648.465 KM. Dugoročni plasmani u iznosu od 24.648.465 KM se odnose na knjigovodstveno stanje dugoročnog depozita za kreditne plasmane putem Razvojne banke FBiH.

Kratkoročna razgraničenja iznose 2.152.515 KM, od čega se 1.774.406 KM odnosi na nerealizovani iznos ugovorenih obaveza prema privatnom sektoru po osnovu realizacije Uredbe o poticanju zapošljavanja i 378.109 KM na obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja. **Tokom godine smo na dugovnoj poziciji kratkoročnih razgraničenja konstatovali pogrešno knjiženje izvršenih povrata iz 2017. i 2018. godine u ukupnom iznosu od 169.228 KM po osnovu raskinutih ugovora o prvom zapošljavanju, što je imalo za posljedicu precjenjivanje vrijednosti nerealizovanih ugovora, što je potrebno na odgovarajući način korigovati u narednom periodu.**

Struktura neizmirenih obaveza prema uposlenicima po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iznosile su 378.109 KM je sljedeća: topli obrok 90.820 KM, regres 34.634 KM, jubilarne nagrade 13.115 KM, komisije i ostalo 43.186 KM, zatezne kamate 135.081 KM i sudski troškove 61.273 KM. U 2018. godini po navedenom osnovu su realizovane obaveze u ukupnom iznosu od 25.997 KM, od čega 15.997 KM na ime glavnice i 10.000 KM zateznih kamata¹². Isplaćeni iznos obaveza po navedenom osnovu odgovara ukupno odobrenim budžetskim sredstvima za navedene namjene. Evidentiranje neizmirenih obaveza je ranije bilo izvršeno na bilansnim pozicijama (duguje konto 391313/ potražuje konto

¹² Realizacija sudskih izvršnih rješenja je u 2018. godini evidentirana na pozicijama tekućih transfera 614817 za iznos isplaćene glavnice od 15.997 KM i za iznos troškova kamata od 10.000 KM na kontu 613961.

311917), da bi tokom zaključnih knjiženja za 2018. godinu, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima u Glavnoj knjizi trezora od 14.02.2019. godine, Ministarstvo iste preknjižilo na aktivna i pasivne vremenska razgraničenja (duguje konto 191313/ potražuje konto 391312).

Ovakav način evidentiranja u bilansnoj evidenciji nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, obzirom da pravosnažne sudske presude i izvršna sudska rješenja predstavljaju dospjele obaveze koje treba evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja.

Ukupna vrijednost pasive iznosi 27.794.077 KM sa sljedećom strukturom: kratkoročne tekuće obaveze 1.023.844 KM, obaveze prema zaposlenicima 85.823 KM, kratkoročna razgraničenja 1.776.718 KM, izvori stalnih sredstava 259.227 KM i ostali izvori sredstava 24.648.465 KM.

Preporuke:

- ***Pravosnažne sudske presude evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.***
- ***Izvršiti odgovarajuće evidentiranje raskinutih ugovora po osnovu Uredbe o poticanju zapošljavanja, kao i izvršenih povrata novčanih sredstava po osnovu istih.***

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnim evidencijama, u skladu sa posebno datom Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija, Ministarstvo vodi plasirane kredite putem Razvojne banke FBiH. Na dan 31.12.2018. godine saldo plasiranih sredstava krajnjim korisnicima iz svih kreditnih linija iznosi 17.731.060 KM. Tokom godine krajnji korisnici su izvršili otplate dugovanja u ukupnom iznosu od 3.032.773 KM, a plasirana sredstva po novim kreditima iznose 3.579.520 KM. Detaljnije o navedenom smo pojasnili pod tačkom 7.1.1.4.1. Izvještaja.

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je 20.2.2018. godine donijelo Plan nabavki za 2018 godinu (i 2 Odluke o izmjeni Plana nabavki) kojim je planirana nabavka roba 59.890 KM i nabavka usluga 100.400 KM. Ministarstvo je pokrenulo 23 postupka javnih nabavki od kojih je 8 putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda (109.985 KM) i 15 putem direktnih sporazuma (18.295 KM). Rješenjem ministra od 01.06.2018. godine imenovana je Komisija za provođenje postupka javne nabavke u 2018. godini.

Testiranjem smo obuhvatili dva konkurentska postupka i to za nabavku proširenja i integracije podataka i sistema poticaja i obrta informacionih sistema poslovnih zona u iznosu od 44.928 KM i nabavku goriva u iznosu od 15.944 KM. Putem direktnog sporazuma zaključeno je 15 ugovora, a testirali smo jedan ugovor o zaključenju ugovora za advokatske usluge u iznosu od 3.000 KM.

Uvidom u izabrani uzorak provedenih postupaka javnih nabavki nismo konstatovali nepravilnosti.

10. RASPODJELA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU ZA 2017. GODINU

Zakonom o igrama na sreću¹³ i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću¹⁴ iz 2015. godine (Izmjena i dopuna iz 2017. godine), utvrđeno je da se uplaćena sredstva od priređivača igara na sreću vode na posebnom transakcijskom računu Trezora FBiH za prikupljanje prihoda od igara na sreću, te da se ista usmjeravaju za finansiranje programa i projekata koje predlažu nadležna ministarstva, prema utvrđenim udjelima za raspodjelu prikupljenih sredstava¹⁵. Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta pripada 5 % prikupljenih sredstava od priređivanja igara na sreću. Uredbom su također propisani opći kriteriji za dodjelu sredstava krajnjim korisnicima, dok posebne kriterije utvrđuju nadležna ministarstva. Korisnici sredstava mogu biti udruženja i humanitarne organizacije sa sjedištem na teritoriji FBiH, koje su osnovane u skladu sa važećim propisima o udruženjima i fondacijama.

Ministarstvo je u 2018. godini, putem posebno imenovane Komisije, izvršilo raspodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 158.116 KM, a na osnovu provedenog javnog konkursa objavljenog 11.06.2018. godine. Izabrani krajnji korisnici su uvršteni u „Odluku o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknade od priređivanja igara na sreću“ Vlade FBiH od 19.10.2018. godine, a doznačavanje sredstava istima je u Glavnoj knjizi trezora knjiženo kao izvršenje obaveza na poziciji transfera Federalnog ministarstva finansija. Sa svim izabranim korisnicima potpisani su Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava koji su trebali opravdati sredstva do kraja godine. Međutim, kako su sredstva istima doznačena u novembru 2018. godine, navedeno je uticalo na prolongiranje rokova za implementaciju i dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, što će biti predmet revizije u narednom periodu.

Na osnovu pregleda svih zapisnika komisije za dodjelu sredstava i uvida u dokumentaciju, konstatujemo da je po objavljenom Javnom pozivu pristiglo 37 aplikacija od čega je Komisija 27 proglasila formalno – pravno ispravnim, a 9 neispravnim. Po završetku postupka, od 27 formalno – ispravnih aplikacija, 1 aplikant je odustao, 2 aplikanta su odbijena u kontrolnom procesu, za njih 19 je odlučeno da dobiju grant sredstva (ukupno 158.116 KM), dok za 5 zadnje plasiranih nije bilo sredstava. Rangiranje dobitnika granta je izvršeno na osnovu bodovanja komisije, međutim osvojeni broj bodova nije imao uticaja na iznos dodijeljenih sredstava jer su svim aplikantima, koji su dostavili formalno – ispravne prijave iz oblasti tehničke kulture, dodijeljena sredstva u traženim iznosima do maksimalno utvrđenog od 10.000 KM. Za projekte udruženja koja se bave inovacijama za nagradni fond za nagrađivanje inovatora za inovacije od međunarodnog značaja nisu dodijeljena sredstva jer nije bilo formalno – pravno ispravnih prijava.

Struktura dodijeljenih sredstava od strane Ministarstva od priređivanja igara na sreću:

Redni broj	Namjena dodijeljenih sredstava od priređivanja igara na sreću	Izvršenje za 2018. godinu
1	2	3
1.	Projekti promoviranja tehničke kulture (19 korisnika, propisan maksimalni iznos grant sredstava u iznosu do 10.000 KM)	158.116 KM
2.	Projekti udruženja koja se bave inovacijama za nagradni fond za nagrađivanje inovatora za inovacije od međunarodnog značaja (0 korisnika, bilo pripisano do 3.000 KM po jednom inovatoru)	0 KM
	UKUPNO IGRE NA SREĆU	158.116 KM

¹³ Službene novine FBiH, broj 48/15 i 60/15;

¹⁴ Službene novine FBiH, broj 89/15 i 11/17;

¹⁵ Uredbom utvrđeni udjeli za raspodjelu prikupljenih sredstava od igara na sreću: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike 55 %, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke 15 %, Federalno ministarstvo kulture i sporta 15 %, Federalno ministarstvo zdravstva 10 % i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta 5 %.

Iako je Uredbom propisano da Ministarstvo pripadajući dio sredstva od igara na sreću dodjeljuje za „promoviranje tehničke kulture i udruženja koja se bave inovacijama za nagradni fond za nagrađivanje inovatora za inovacije od međunarodnog značaja“, **obavljenom revizijom smo konstatovali da Javnim pozivom nije definisan pojam „tehničke kulture“ što je dovelo do toga da članovi komisije slobodno tumače koji projekti pripadaju navedenoj oblasti.** Prema izjavi odgovorne osobe, razlog za navedeno je nepostojanje zakona koji definiše oblast tehničke kulture.

Revizijom smo utvrdili da su aplikanti dobili sredstva na osnovu Javnog poziva kojim je definisan sadržaj zahtjeva za dodjelu sredstava i potrebna dokumentacije koja se prilaže uz navedeni zahtjev i potvrđuje kvalifikovanost i ispunjenost opštih i posebnih kriterija. **Iako je Komisija donijela podkriterije za ocjenu ispunjenosti postavljenih kriterija, konstatujemo da većina primjenjivanih kriterija nije bila mjerljiva.** Kao primjer navodimo posebne kriterije za promoviranje tehničke kulture: 1) „Kvalitet projekta“ je vrednovan na osnovu popunjenog zahtjeva, odnosno opisa programa sa ciljevima; 2) „Broj članova udruženja“ je vrednovan na osnovu ovjerene izjave pečatom i potpisom aplikanta (udruženja), za koju Ministarstvo nema mogućnost provjere i 3) „Registracija za obavljanje djelatnosti iz oblasti tehničke kulture“ je vrednovan po osnovu naziva udruženja i dostavljenog zahtjeva za finansiranje projekta prema mišljenju članova komisije.

Utvrdili smo da sadržaj zahtjeva za dodjelu sredstava ima utvrđene elemente propisane Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću, međutim **Ministarstvo nije donijelo Uputstvo aplikantima o načinu popunjavanja projektnog prijedloga, što je imalo za posljedicu da planovi aktivnosti finansiranih projekata nisu jasni i precizni, da nije propisana struktura troškovnika projekata povezana sa planom aktivnosti i da nisu data ograničenja aplikantima za koje namjene se mogu trošiti budžetska sredstva u smislu njihove prihvatljivosti. Sve zajedno ima uticaja na nemogućnost vršenja kvalitetnog nadzora nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava i nije u skladu sa tačkom 23. Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.**

Iako je Ministarstvo u 2018. godini poduzelo značajne aktivnosti u dijelu adekvatnije raspodjele sredstava od igara na sreću, konstatujemo da su primjedbe u pogledu nemjerljivosti primjenjivanih kriterija slične kao i prethodne godine, zbog čega je i izvršeno bodovanje na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima bilo subjektivno i netransparentno, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. stav 2. „Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću“. Isto tako, naprijed opisani način dodjele sredstava ima za posljedicu da revizija ukazuje na nedostatak sistema internih kontrola i potrebu organizovanja poslova dodjele sredstava od igara na sreću na većem nivou, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Vezano za vršenje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava od igara na sreću dodijeljenih krajnjim korisnicima u 2017. godini (18 korisnika, 241.883 KM), prezentiran je „Izveštaj o provedenim aktivnostima“ Komisije za kontrolu utroška dodijeljenih sredstava od 31.05.2018. godine. U Izveštaju je konstatovano da je 14 korisnika u cijelosti realizovalo svoje projekte i da dostavljeni izvještaji i dokumentacija odgovaraju projektima za koje su im i odobrena sredstva. Dodijeljena sredstva nisu u cijelosti opravdala 3 korisnika, i to: „Asocijacija inovatora BiH“ Sarajevo (dodijeljeno 19.000 KM, neopravdano 7.451 KM), „Pravi put“ Grude (dodijeljeno 11.606 KM, neopravdano 6.000 KM), Udruga „Evergreen fest“ Čitluk (dodijeljeno 3.000 KM, neopravdano 2.000 KM). Također, za „Asocijaciju inovatora BiH“, Komisija je navela da isti opravdali ni iznos od 23.394 KM od ukupno dodijeljenih 73.107 KM za realizaciju drugog projekta. Prema prezentiranoj dokumentaciji, Ministarstvo je provelo potrebne radnje, nakon čega je „Asocijacija inovatora BiH“ u potpunosti opravdala dodijeljeni iznos od 73.107 KM (projekat 1) i izvršila povrat 7.451 KM (projekat 2) na JRT FBiH. Povrat sredstava u iznosu od 2.000 KM je izvršila i „Udruga Evergreen“ Čitluk. Za udruženje „Pravi put“ Grude smo konstatovali da nije u skladu sa donesenim Rješenjem o povratu vratilo 6.000 KM, zbog čega je Ministarstvo donijelo i Rješenje o zabrani pristupa poticajnim sredstvima, te je u toku upravni spor po pokrenutoj tužbi udruženja kojom se traži preispitivanje ovih rješenja.

Preporuke:

- *Propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz prikupljenih sredstava od igara na sreću, kao i prilaganje dokaza od strane aplikanata kojima će se moći dokazati njihova ispunjenost u cilju objektivnog bodovanja i transparentne dodjele budžetskih sredstava. Prethodno je potrebno u Javnom pozivu za dodjelu sredstava definisati pojam „tehničke kulture“.*
- *Donijeti Uputstvo o načinu popunjavanja zahtjeva za dodjelu sredstava, u skladu sa „Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH“ koje su donijele Federalno ministarstvo finansija i odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.*

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentar na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu. Dato obrazloženje u vezi raspodjele sredstava od igara na sreću smo prihvatili u dijelu kvalifikovanja istog u Osnovi za mišljenje o usklađenosti finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima i inkorporirali u Izvještaj. U dostavljenom Komentarju je navedeno da se prihvataju date preporuke.

Rukovodilac sektora za
finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Nasiha Biberović, dipl. oec.-vođa tima

Ajla Kurbašić, bsc. ekonomije-član tima

**IV PRILOG
GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu					
Naziv institucije: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj Godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI					
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	0	0	0	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	
8. Ostali porezi	0	0	0	0	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	0	0	0	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine					
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i dr.prihodi	0	0	0	0	
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)					
Neplanirane uplate –prihodi					
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	0	
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije					

	II. RASHODI (od 1 do 7)	11.066.742	10.423.869	21.387.582	-642.873	94,19
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.048.041	880.626	884.596	-167.415	84,03
	Bruto plaće i naknade plaća	906.041	780.430	783.286	-125.611	86,14
	Naknade troškova zaposlenih	142.000	100.196	101.310	-41.804	70,56
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	95.134	82.309	82.245	-12.825	86,52
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	527.570	408.833	391.006	-118.737	77,49
	Putni troškovi	25.000	9.845	10.315	-15.155	39,38
	Izdaci za energiju					
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	41.000	24.825	28.196	-16.175	60,55
	Nabavka materijala i sitnog inventara	27.000	15.746	16.593	-11.254	58,32
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	23.890	18.352	15.061	-5.538	76,82
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
	Izdaci za tekuće održavanje	20.880	9.754	26.798	-11.126	46,71
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	308.800	259.708	224.717	-49.092	84,10
	Ugovorene i druge posebne usluge	81.000	70.603	69.326	-10.397	87,16
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	9.395.997	9.052.101	20.029.735	-343.896	96,34
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	5.300.000	5.262.827	940.368	-37.173	99,30
	Tekući transferi pojedincima	100.000	100.000	100.000	0	100,00
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	250.000	234.743	247.337	-15.257	93,90
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	3.730.000	3.438.534	18.702.930	-291.466	92,19
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	15.997	15.997	39.100	0	100,00
5.	Kapitalni transferi	0	0	0	0	
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-11.066.742	-10.423.869	-21.387.582	642.873	94,19
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	65.000	55.856	14.397	-9.144	85,93
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	15.000	9.939	14.397	-5.061	66,26
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	50.000	45.917		-4.083	91,83
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	65.000	55.856	14.397	-9.144	85,93
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-11.131.742	-10.479.725	-21.401.979	652.017	94,14
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0	100,00
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0	100,00
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000	0	100,00
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	0	0	0	0	
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-13.131.742	-12.479.725	- 23.401.979	0	95,03

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu odobrilo dana 25.02.2019.godine

**Ministar
Amir Zukić**

Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine			
Naziv institucije: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta			
Opis	31.12.2018.	31.12.2017.	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	2.886.385	2.870.394	100,56
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	420	1.014	41,42
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	200	200	100,00
4.Kratkoročni plasmani			
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	733.250	702.105	104,44
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	2.152.515	2.167.075	99,33
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	24.907.692	23.045.995	108,08
9. Stalna sredstva	2.018.692	1.962.836	102,85
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	1.759.465	1.565.306	112,40
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	259.227	397.530	65,21
12.Dugoročni plasmani	24.648.465	22.648.465	108,83
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	24.648.465	22.648.465	108,83
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	27.794.077	25.916.389	107,25
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	2.886.385	2.870.394	100,56
19.Kratkoročne tekuće obaveze	1.023.844	954.037	107,32
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema zaposlenicima	85.823	83.765	102,46
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	1.776.718	1.832.592	96,95
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	24.907.692	23.045.995	108,08
28.Izvori stalnih sredstava	259.227	397.530	65,21
29.Ostali izvori sredstava	24.648.465	22.648.465	108,83
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	27.794.077	25.916.389	107,2

Na poziciji „Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine odobrilo dana 25.02.2019. godine.

Ministar
Amir Zukić